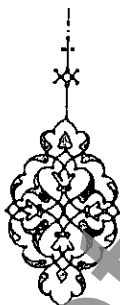

تقویم تاریخ دفاع مقدس

(و خدا خرمشهر را آزاد کرد)

www.ketab.ir

عنوان و نام پدیدآور:

تقویم تاریخ دفاع مقدس (و خدا خرمشهر را آزاد کرد) تهیه و تدوین مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی؛ تألیف نبی کریمی و فرهاد بهروزی؛ [ویرایشگر حمیدرضا هدایت‌عبدی، شجاع‌الدین فلاح‌دوست]

مشخصات نشر:

تهران: مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۲.

مشخصات ظاهری:

۶۰ ج: مصور، نقشه، نمونه، نقش.

فروست:

مرکز اسناد انقلاب اسلامی: ۳۷۲-۳۸۰-۴۰۹: ۴۴۵: ۴۸۶: ۵۰۴: ۵۲۸: ۵۴۲: ۵۶۰: ۵۶۸: ۵۶۰: ۶۰۶: ۶۲۳: ۶۳۷: ۶۵۳: ۶۷۱: ۶۹۰: ۶۹۸: ۷۴۵: ۷۶۷: ۸۲۷: ۸۳۹: ۸۴۳.

دفاع مقدس: ۲۷: ۲۸: ۲۹: ۳۰: ۳۲: ۳۳: ۳۴: ۳۵: ۳۶: ۳۸: ۳۹: ۴۰: ۴۱: ۴۲: ۴۳: ۴۴: ۴۵: ۴۶: ۴۷: ۴۸: ۴۹.

شابک:

(دوره): ۹۷۸-۹۶۴-۴۱۹-۰۹۴-۰

۳۶۰۰۰ ریال (گالینگور): (ج. ۲۲): ۶-۶۱۲-۴۱۹-۹۶۳-۹۷۸

جلد اول و چهارم، پنجم، ششم، سیزدهم، چهاردهم، پانزدهم، هجدهم، نوزدهم و بیست و دو مجموعه حاضر تألیف فرهاد بهروزی است.

جلد یازدهم، دوازدهم، پانزدهم، شانزدهم، هجدهم، بیستم، بیست و یکم و بیست و دوم مجموعه حاضر نبی کریمی است.

جلد دوم، سوم، هفتم، هشتم، نهم، دهم، شانزدهم، هجدهم، نوزدهم، بیستم و یکم توسط مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران، به کوشش سعید پورداراب تهیه شده است.

نمایه.

یادداشت:

کتابنامه.

وضعیت فهرست‌نویسی:

جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹-۱۳۶۷ - سالشمار.

موضوع:

ایران. ارتش نیروی زمینی. مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس.

شناسه افزوده:

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی.

شناسه افزوده:

ایران. ارتش نیروی زمینی. معاونت عملیات

شناسه افزوده:

DSR ۱۶۰۲ / ت ۷ ۱۳۸۴

رده‌بندی کنگره:

۹۵۵/۰۸۴۳۰۲

رده‌بندی دیویی:

۳۰۳۹۵ - م۸۴

شماره کتابشناسی ملی:

مؤسسه فرهنگی هنری و انتشارات

عنوان: تقویم تاریخ دفاع مقدس (و خدا خرمشهر را آزاد کرد)

تألیف: فرهاد بهروزی و نبی کریمی

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۲

شمارگان: ۱۰۰۰ قیمت: ۳۶۰۰۰ تومان

حروفچینی و لیتوگرافی: انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک (جلد بیست و دوم): ۶-۶۱۲-۴۱۹-۹۶۴-۹۷۸

ISBN 978-964-419-612-6

شابک دوره: ۰-۰۹۴-۴۱۹-۹۶۴-۹۷۸

ISBN 978-964-419-094-0

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبه‌روی پمپ بنزین اسدی، پلاک ۱۹۵۴.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی. صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۲۱۱۱۹۴ تلفکس: ۲۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.ir

فهرست مطالب

۹.....	مقدمه
۱۱.....	پیشگفتار
۲۱.....	حوادث و رویدادهای یکم خردادماه ۱۳۶۱
۷۷.....	حوادث و رویدادهای دوم خردادماه ۱۳۶۱
۱۲۵.....	حوادث و رویدادهای سوم خردادماه ۱۳۶۱
۱۷۹.....	حوادث و رویدادهای چهارم خردادماه ۱۳۶۱
۲۵۵.....	حوادث و رویدادهای پنجم خردادماه ۱۳۶۱
۳۳۷.....	حوادث و رویدادهای ششم خردادماه ۱۳۶۱
۳۶۹.....	حوادث و رویدادهای هفتم خردادماه ۱۳۶۱
۳۹۵.....	حوادث و رویدادهای هشتم خردادماه ۱۳۶۱
۴۳۵.....	حوادث و رویدادهای نهم خردادماه ۱۳۶۱
۴۶۹.....	حوادث و رویدادهای دهم خردادماه ۱۳۶۱
۵۱۹.....	حوادث و رویدادهای یازدهم خردادماه ۱۳۶۱
۵۶۱.....	حوادث و رویدادهای دوازدهم خردادماه ۱۳۶۱
۵۸۹.....	حوادث و رویدادهای سیزدهم خردادماه ۱۳۶۱
۶۱۳.....	حوادث و رویدادهای چهاردهم خردادماه ۱۳۶۱
۶۲۹.....	حوادث و رویدادهای پانزدهم خردادماه ۱۳۶۱
۶۵۹.....	حوادث و رویدادهای شانزدهم خردادماه ۱۳۶۱
۶۸۷.....	حوادث و رویدادهای هفدهم خردادماه ۱۳۶۱
۷۰۷.....	حوادث و رویدادهای هجدهم خردادماه ۱۳۶۱

۷۳۵.....	حوادث و رویدادهای نوزدهم خردادماه ۱۳۶۱.....
۷۳۳.....	حوادث و رویدادهای بیستم خردادماه ۱۳۶۱.....
۸۰۳.....	حوادث و رویدادهای بیستویکم خردادماه ۱۳۶۱.....
۸۲۵.....	حوادث و رویدادهای بیستودوم خردادماه ۱۳۶۱.....
۸۵۹.....	حوادث و رویدادهای بیستوسوم خردادماه ۱۳۶۱.....
۸۸۷.....	حوادث و رویدادهای بیستوچهارم خردادماه ۱۳۶۱.....
۹۰۹.....	حوادث و رویدادهای بیستوپنجم خردادماه ۱۳۶۱.....
۹۲۵.....	حوادث و رویدادهای بیستوششم خردادماه ۱۳۶۱.....
۹۴۷.....	حوادث و رویدادهای بیستوهفتم خردادماه ۱۳۶۱.....
۹۶۷.....	حوادث و رویدادهای بیستوهشتم خردادماه ۱۳۶۱.....
۹۸۵.....	حوادث و رویدادهای بیستونهم خردادماه ۱۳۶۱.....
۱۰۰۱.....	حوادث و رویدادهای سیام خردادماه ۱۳۶۱.....
۱۰۴۵.....	حوادث و رویدادهای سیویکم خردادماه ۱۳۶۱.....
۱۰۷۳.....	نماینه.....

مقدمه

دوران هشت سال دفاع مقدس حماسه‌های زیادی داشت که بی‌تردید بزرگ‌ترین و برجسته‌ترین آنها حماسه‌ی فتح خرمشهر بود. ماه‌ها قبل همگان بازپس‌گیری خرمشهر را به سبب موانع بسیاری که اشغالگران بعثی به وجود آورده بودند، برای ایرانیان غیرممکن می‌دانستند، زیرا دشمن بعد از تصرف شهر آن را به صورت سنگر مستحکمی درآورده بود. اما جهانیان در مقابل سرعت عمل و رشادت رزمندگان اسلام مبهوت و شگفت‌زده ماندند و تمامی معادلات، باورها و ذهنیت‌های آنان نسبت به نظام جمهوری اسلامی ایران تغییر کرد.

حماسه‌ی فتح خرمشهر پیامدهای مهمی در روند عمومی دفاع مقدس داشت. دشمن بعثی که با آغاز جنگ خرمشهر را متصرف و در خاک ایران مستقر شده بود، اینک با تلفات بی‌شمار مجبور به عقب‌نشینی شد. پس از آن توازن سیاسی - نظامی به سود ایران تغییر یافت و خط بطلانی بر ادعاهای استکبار جهانی و ارتجاع کشیده شد. به علاوه، ایران پس از بازپس‌گیری خرمشهر موقعیت برتری در جنگ یافت و ابتکار عمل را در دست گرفت و برتری استراتژیک و تاکتیکی خود را بر دشمن تحمیل نمود. لذا این واقعه نقطه عطفی در تاریخ جنگ تحمیلی شد که تبلور امداد الهی و همت رزمندگان و دعای امام (ره) بود.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی در راستای ثبت و ضبط دقیق این پیروزی‌ها اقدام به انتشار این کتاب کرده است. در پایان ضمن تقدیر از تدوین‌کنندگان پرتلاش کتاب، از

همکاران محترم در مؤسسه‌ی فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی
تقدیر و تشکر می‌شود.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی

www.ketab.ir

پیشگفتار

وقتی که گاهشمار دفاع مقدس ورق می خورد، هر روز آن سرشار از حماسه است؛ حماسه‌ی نسلی نسل، حماسه‌ی قومی غیور که شعر بودن با فخرشان در مثنوی عظیم رشادت، شهامت و شهادت موج می زند. در این کتاب عظیم، گاه به بیتی می رسی که شکوه حماسه را تا به اوج به تصویر می کشد و آن بیت در این کتاب سرشار از معرفت و شعور، در خرداد سال ۶۱ سروده می شود. انسان‌های الهی با سرودن آن، بر سر همه‌ی جابران تاریخ فریاد برمی کشند که این سرزمین مقدس هرگز جولانگاه هیچ دشمن پلیدی نخواهد بود.

در این ماه، فرعون بغداد که خیمه‌ی نحس بودن خود را در خرمشهر به مدت بیش از نوزده ماه برپا کرده بود، با گام‌های خسته ولی استوار سربازان سربه‌دار ارتش و فاتحین فتح‌المبین، ثامن‌الائمه، طریق‌القدس و ... که بیش از دو سال راه دشوار جنگ را در نور دیده بودند، با همراهی پاسداران پارسا و بسیج - این نص تپنده و خون تازه‌ی همه‌ی جبهه‌ها - مواجه گردید و در یکی از طولانی‌ترین بردها در طول جنگ تحمیلی به مدت ۲۶ روز، که با عبور تعجیلی نیرویی بیش از پنج لشکر از رودخانه‌ی خروشان کارون صورت پذیرفت، از سرزمینی به وسعت ۶۰۰۰ کیلومتر مربع و با دادن حدود ۱۹۰۰۰ اسیر و سی هزار کشته و مجروح (نیرویی با استعداد بیش از دو لشکر پیاده و زرهی به طور کامل منهدم شد) به اجبار فرار را بر ماندن ترجیح داد و به عقب نشست و اوج این عملیات، کلامی بود خدایی که گفت "خرمشهر را خدا آزاد کرد" و این حرکت عظیم، از من و تویی... و حتی مایی گذشت و خدایی شد.

این نصرت اهورایی سبب شد که همه‌ی شیاطین و شیطانک‌های شوم، شیدای کنند و به لبنان بتازند تا اصل هدف را در کشور جمهوری اسلامی ایران منحرف نمایند و با بیان آتش‌بس از سوی فرعون بغداد، اوج این شیدای شکل گرفت و لیکن زعیم، زعامت کرد و او که گفت: "خدا خرمشهر را آزاد کرد"؛ عمق فتنه را دریافت و این بار نیز خدایی عمل کرد و راز گشود، پرده از فتنه‌ی شیطان برداشت و راهبری کرد و در پاسخ به بطق سراسر کذب سلطان سخیف بغداد که حتی سعی در انحراف افکار قوم خود را داشت، گفت: "راه قدس از کربلا می‌گذرد" و با این هدایت، نقشه‌های شوم شیاطین برای حفظ کابون ظلم و عملی آن را نقش بر آب کرد.

در این ماه علاوه بر آفرینش حماسه‌ی جاوید بیت‌المقدس، هر روز در نقاط دیگری از مرز، تلاش‌های درخشان دیگری صورت می‌پذیرفت و رزمندگان مظلوم منطقه‌ی شمال‌غرب که به علت درگیری‌های مرزی از سهم کمتری از توان رزمی مواجه بودند؛ در مصاف با مزدوران ضدانقلاب داخلی، با ایثار و از خودگذشتگی، تلاشی مضاعف در امنیت بخشیدن به شهرها و روستاها و راه‌ها به عمل می‌آوردند و در راه پاک‌سازی محورهای مناطق شمال‌غرب نظیر سردشت، پیرانشهر، مهاباد و ... چه عاشقانه جان می‌باختند تا امنیت و آرامش را به این سرزمین خدایی هدیه کنند. به‌رحال خرداد ۱۳۶۱، ماهی بود که چون خورشیدی درخشان، روشنی و افتخار را به قوم ایرانی هدیه کرد.

معرفی نویسندگان:

۱- سرتیپ ۲ ستاد فرهاد بهروزی: متولد سال ۱۳۲۷ در تهران که پس از اخذ دیپلم ریاضی از دبیرستان مروی، در تاریخ ۱۳۴۷/۷/۱ وارد دانشکده‌ی افسری گردید و در یکم مهرماه ۱۳۵۰ با درجه‌ی ستوان‌دومی رسته‌ی پیاده فارغ‌التحصیل شد. وی دوره‌های مقدماتی رسته‌ای پیاده، چتربازی، مربی پرش، سقوط آزاد، زبان انگلیسی، موشک‌انداز تاو، دوره‌ی عالی و دانشکده‌ی فرماندهی و ستاد را پشت سر نهاد و برای انجام مأموریت‌های مختلف به کشورهای عمان، انگلیس، ترکیه، پاکستان و هند اعزام

گردید. او مشاغل فرماندهی از فرمانده دسته‌ی پیاده تا جانشینی و فرمانده لشکر ۲۳، جانشین فرمانده قرارگاه غرب و جانشین معاون آموزشی فرماندهی نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران را در کارنامه دارد. حضور بیش از ۱۳۰ ماه در مناطق مختلف عملیاتی جنوب، غرب و شمال غرب، در مأموریت‌های مختلف پاک‌سازی و جنگ تحمیلی در معیت تیپ ۵۵ هوای شیراز، تیپ ۱ لشکر ۲۱ حمزه و لشکر ۲۳ نیروی مخصوص و قرارگاه غرب، همچنین شرکت در عملیات فتح‌المبین، بیت‌المقدس، آزادسازی سوسنگرد، عملیات شهید مدنی، قادر، والفجر ۱ و چند عملیات کوچک و بزرگ دیگر از افتخارات کارنامه‌ی خدمتی ایشان است.

۲- سرتیپ ۲ ستاد نیروی کربلایی، متولد سال ۱۳۲۷ در تهران که پس از اخذ دیپلم ریاضی از دبیرستان نظام تهران در تاریخ ۱۳۵۰/۵/۲۶ وارد دانشکده‌ی افسری شد و در سال ۱۳۵۳ با درجه‌ی ستوان‌دومی و دسته‌ی پیاده فارغ‌التحصیل گردید. در طول خدمت، دوره‌های مقدماتی و عالی پیاده جنگ‌های شیمیایی - میکروبی - هسته‌ای، رنج‌ر و چترباز و دوره‌ی دانشکده‌ی فرماندهی و ستاد را با موفقیت طی نمود. نامبرده در طول ۳۳ سال خدمت خود مشاغل فرماندهی را از فرماندهی دسته‌ی موشک تا، تا فرماندهی لشکر ۲۱ حمزه سیدالشهداء (ع) آذربایجان (به مدت ۶ سال) تجربه نموده است. وی با بیش از ۱۲۰ ماه حضور در مناطق مختلف عملیاتی جنوب، غرب و شمال غرب، در عملیات‌های متعدد از جمله عملیات الله‌اکبر، طریق‌القدس، فتح‌المبین، بیت‌المقدس، رمضان، خیر و مرصاد حضور فعال داشته‌است.

فعالیت‌های مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نزاجا تا به امروز:

کتابی که در پیش رو دارید، بیست و دومین جلد از مجموعه‌ی تاریخ دفاع مقدس است که در مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نیروی زمینی ارتش به‌وسیله‌ی محققین و مؤلفین تألیف یافته و حاوی کلیه‌ی اقدامات مهم عملیات بیت‌المقدس تا رسیدن به گلوگاه شلمچه و دروازه‌های خرمشهر می‌باشد و تلاش شده کلیه‌ی حوادث و رویدادهای این عملیات بزرگ تا مرحله‌ی سوم و حوادث و رویدادهای سایر مناطق

عملیاتی و رویدادهای مختلف کشور در آن گنجانیده شود و گوشه‌هایی از ایثار و حماسه و تبلور ایمان رزمندگان اسلام و سختی و مشکلات فراروی آنان به‌خصوص در نبردهای خونین منطقه‌ی شلمچه به رشته‌ی تحریر آورده شود. هرچند نتیجه‌ی این تلاش‌ها و ایثارها و حماسه‌های به‌یادماندنی در سوم خرداد و در آزادسازی خرمشهر متجلی می‌گردد؛ لکن اساس این احراز موفقیت را باید در بیست‌ودو روز نبرد مداوم از اردیبهشت تا خردادماه جست‌وجو کرد. نبرد بیت‌المقدس با گستردگی اجرا در منطقه‌ی عملیات، سرعت عملیات، مدت زمان اجرای آن و دستاوردهای حاصله؛ نتایج درخشان سیاسی و نظامی گسترده‌ای را دربر داشت و از این جهت قابل مقایسه با سایر عملیات‌ها نمی‌باشد. طبعاً مطالب این کتاب نیز که برگرفته از اسناد و مدارک حقیقی و موجود و ثبات گرفته از حماسه‌ای جاوید از ایمان و عشق به شهادت و شجاعت رزمندگان اسلام می‌باشد، متمایز از سایر کتاب‌ها بوده و در نوع خود بی‌نظیر می‌باشد. امید است که این کتاب مورد استفاده و بهره‌برداری محققان و تاریخ‌نویسان جنگ تحمیلی و ملت شجاع و مبارز میهن اسلامی‌مان قرار گیرد.

تلاش دست‌اندرکاران تدوین تاریخ دفاع مقدس بر آن بوده است تا با تکیه بر اسناد و مدارک موجود در نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران و مدد از قلم اندیشمندان حوزه‌ی تاریخ به‌خصوص عرصه‌ی تاریخ جنگ تحمیلی و تکیه بر بازتاب‌های سیاسی و رسانه‌ای برای ترسیم تصویر روشنی از حال‌وهوای روزهای دفاع مقدس که بر مردم ما رفته است؛ بدون اعمال نظر و تحریف و تحلیلی وقایع، صرفاً به وقایع و تاریخ‌نگاری بپردازد تا خواننده بتواند بر مبنای برداشت از سیر حوادث در روزهای جنگ تحمیلی، به تحلیل مورد نظر خود دست یابد.

آنچه در این مجموعه تدوین و گردآوری شده است، به غیر از اسناد و مدارک که خود گویا و گواه متقنی بر حوادث رخ داده در طول هشت سال جنگ تحمیلی‌اند، جهت اطلاع خوانندگان محترم گردآوری شده است و صرف وجود آنها در این مجموعه، دلیل تأیید آن از سوی مؤلفان اثر و مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نیروی زمینی ارتش نیست.

جای بسی خوشبختی است که از سال ۱۳۸۲ تا خرداد ماه سال ۱۳۹۱، شرح حوادث ۹۰ ماه جنگ تحمیلی از شهریور ۱۳۵۹ تا پایان سال ۶۷ در قالب ۱۰۲ جلد به شرح جدول زیر تدوین شده است:

جلد	موضوع	نام کتاب	مؤلف	تعداد صفحات	تاریخ تألیف	نویسندگان
۱	شهریور ۵۹	آخرین روزهای صلح	امیر فرهاد بهروزی	۴۹۸	اسفند ۱۳۸۲	اول - تابستان ۱۳۸۴ دوم - تابستان ۱۳۸۶
۲	مهر ۵۹	غرش توپ‌ها	امیر پورداراب	۶۰۱	اسفند ۱۳۸۲	اول - زمستان ۱۳۸۴ دوم - زمستان ۱۳۸۵
۳	آبان ۵۹	بل‌های تسخیرناپذیر	امیر پورداراب	۶۶۲	شهریور ۱۳۸۳	اول - تابستان ۱۳۸۵ دوم - زمستان ۱۳۸۵
۴	آذر ۵۹	تشیب متجارب	امیر فرهاد بهروزی	۷۰۷	شهریور ۱۳۸۳	اول - زمستان ۱۳۸۵
۵	دی ۵۹	گام‌های نخستین	امیر فرهاد بهروزی	۵۴۹	اسفند ۱۳۸۳	اول - تابستان ۱۳۸۶
۶	بهمن ۵۹	بر بام میمند	امیر فرهاد بهروزی	۱۰۴۵	اسفند ۱۳۸۳	اول - پاییز ۱۳۸۶
۷	اسفند ۵۹	بر فراز رفاخیه	امیر پورداراب	۱۳۸۲	اسفند ۱۳۸۳	اول - بهار ۱۳۸۷
۸	فروردین ۶۰	بر فراز آسمان‌ها	امیر پورداراب	۱۷۶۴	اسفند ۱۳۸۳	اول - تابستان ۱۳۸۷
۹	اردیبهشت ۶۰	خسره‌های پی‌درپی	امیر پورداراب	۴۸۸	۱۳۸۴/۳/۳۰	اول - تابستان ۱۳۸۷
۱۰	خرداد ۶۰	عزل‌پن‌ی‌صادر سراغار یک تحول	امیر پورداراب	۵۰۹	۱۳۸۴/۳/۳۰	اول - تابستان ۱۳۸۷
۱۱	تیر ۶۰	آزادی نوسود	امیر نبی کریمی	۴۷۵	۱۳۸۴/۳/۳۰	اول - زمستان ۱۳۸۶ دوم - تابستان ۱۳۸۸
۱۲	مرداد ۶۰	فاتحین کرشمه‌کور	امیر نبی کریمی	۹۸۸	۱۳۸۴/۳/۳۰	اول - بهار ۱۳۸۸
۱۳	شهریور ۶۰	به‌سوی بستان	امیر فرهاد بهروزی	۷۶۹	۱۳۸۴/۳/۳۰	اول - تابستان ۱۳۸۸
۱۴	مهر ۶۰	شکست حصر	امیر فرهاد بهروزی	۶۸۲	۱۳۸۴/۳/۳۰	اول - پاییز ۱۳۸۸
۱۵	آبان ۶۰	فروغ فتح	امیر فرهاد بهروزی، امیر کریمی	۶۳۹	۱۳۸۴/۱۰/۱۳	اول - زمستان ۱۳۸۸
۱۶	آذر ۶۰	فتح بستان (طریق القدس)	امیر پورداراب، امیر کریمی	۵۸۵	۱۳۸۴/۱۰/۱۳	اول - تابستان ۱۳۸۹
۱۷	دی ۶۰	حماسه‌ی شیاکوه	امیر پورداراب، امیر بهروزی	۵۱۸	۱۳۸۵/۳/۳۰	اول - تابستان ۱۳۸۹
۱۸	بهمن ۶۰	نبرد خونین در چزابه	امیر نبی کریمی، امیر بهروزی	۴۲۹	۱۳۸۵/۳/۳۰	اول - بهار ۹۰
۱۹	اسفند ۶۰	در راه پیروزی	امیر فرهاد بهروزی، امیر پورداراب	۶۵۸	۱۳۸۵/۷/۳۰	اول - بهار ۹۰

تقویم تاریخ دفاع مقدس (و خدا خرمشهر را آزاد کرد)

۲۰	فروردین ۶۱	فتح بزرگ	امیر نبی کریمی، امیر پورداراب	۱۱۲۷	۱۳۸۵/۷/۳۰	
۲۱	اردیبهشت ۶۱	فاتحین شلمچه	امیر پورداراب، امیر کریمی	۱۰۳۲	۱۳۸۵/۱۱/۳۰	اول - زمستان ۱۳۸۷
۲۲	خرداد ۶۱	و خدا خرمشهر را آزاد کرد	امیر فرهاد بهروزی، امیر کریمی	۹۳۲	۱۳۸۵/۱۱/۳۰	
۲۳	تیر ۶۱	رمضان در رمضان	امیر نبی کریمی	۸۸۷	۱۳۸۵/۱۱/۳۰	
۲۴	مهر ۶۱	و هنوز رمضان	امیر نبی کریمی	۷۰۵	۱۳۸۵/۱۱/۳۰	
۲۵	شهریور ۶۱	حماسه‌ی دو سال حضور	امیر فرهاد بهروزی	۶۲۵	۱۳۸۷/۲/۳۰	
۲۶	مهر ۶۱	سلامین عقیل، فراتر از شهادت	امیر فرهاد بهروزی	۸۵۷	۱۳۸۷/۲/۳۰	
۲۷	آبان ۶۱	بهرادری خون بر شلمچه در محرم	امیر پورداراب	۶۳۹	۱۳۸۷/۲/۳۰	
۲۸	آذر و دی ۶۱	آلوع فجر	امیر پورداراب	۶۰۸	۱۳۸۷/۳/۳۰	
۲۹	دی و بهمن ۶۱	نبرد در شرایط سخت	امیر پورداراب	۸۲۲	۱۳۸۷/۳/۳۰	
۳۰	اسفند ۶۱	سال سربلندی	امیر فرهاد بهروزی	۸۲۴	۱۳۸۷/۳/۳۰	
۳۱	فروردین ۶۲	در امتداد فجر	امیر فرهاد بهروزی	۱۲۲۰	۱۳۸۷/۹/۳۰	
۳۲	اردیبهشت ۶۲	حقیقت مقاومت	امیر فرهاد بهروزی	۹۵۵	۱۳۸۷/۹/۳۰	
۳۳	خرداد ۶۲	ضربت جندالله	امیر نبی کریمی	۱۰۱۱	۱۳۸۷/۹/۳۰	
۳۴	تیر ۶۲	والفجر ۲	امیر نبی کریمی	۱۰۱۱	۱۳۸۷/۱۲/۳۰	
۳۵	مرداد ۶۲	والفجر ۳	امیر نبی کریمی	۱۷۳۸	۱۳۸۷/۱۲/۲۹	
۳۶	شهریور ۶۲	نبرد خاموش	امیر پورداراب	۹۳۵	۱۳۸۷/۱۲/۲۹	
۳۷	مهر ۶۲	والفجر ۴	امیر پورداراب	۱۰۱۳	۱۳۸۷/۱۲/۲۹	
۳۸	آبان ۶۲	در آن‌سوی مرز	امیر فرهاد بهروزی	۱۱۰۸	۱۳۸۷/۴/۳۰	
۳۹	آذر ۶۲	شیران دوده‌ی شیلر	امیر فرهاد بهروزی	۱۰۶۶	۱۳۸۷/۴/۳۰	
۴۰	دی ۶۲	جنون جلاد	امیر نبی کریمی	۸۵۱	۱۳۸۷/۴/۳۰	
۴۱	بهمن ۶۲	مقابله به مثل	امیر نبی کریمی	۱۱۵۳	۱۳۸۷/۴/۳۰	
۴۲	اسفند ۶۲	عملیات خیبر	امیر پورداراب	۱۲۶۶	۱۳۸۷/۷/۳۰	
۴۳	فروردین ۶۳	پس‌لرزه‌های میجنون	امیر پورداراب	۱۰۳۰	۱۳۸۷/۷/۳۰	
۴۴	اردیبهشت ۶۳	جنگ آب	امیر پورداراب	۱۰۲۴	۱۳۸۷/۷/۳۰	
۴۵	خرداد ۶۳	جنگ نفتکش‌ها	امیر نبی کریمی	۱۶۶۷	۱۳۸۷/۱۰/۳۰	

۴۶	تیر ۶۳	خوف خفاش	امیر نبی کریمی	۱۴۶۶	۱۳۸۷/۱۰/۳۰
۴۷	مرداد ۶۳	دروغ بزرگ	امیر فرهاد بهروزی	۱۰۷۲	۱۳۸۷/۱۰/۳۰
۴۸	شهریور ۶۳	امتحان بزرگ	امیر فرهاد بهروزی	۱۲۸۶	۱۳۸۷/۱/۳۱
۴۹	مهر ۶۳	میمک، عاشورایی دیگر	امیر فرهاد بهروزی	۱۶۳۲	۱۳۸۸/۱/۳۱
۵۰	آبان ۶۳	ارتش، درخور افتخار	امیر فرهاد بهروزی	۱۲۷۴	۱۳۸۸/۱/۳۱
۵۱	آذر ۶۳	هویت پنهان	امیر نبی کریمی	۱۲۴۵	۱۳۸۸/۴/۳۰
۵۲	دی ۶۳	تنگه‌ی هرمز، تضمین صدور نفت	امیر نبی کریمی	۱۱۶۵	۱۳۸۸/۴/۳۰
۵۳	بهمن ۶۳	در انتظار بدر	امیر پورداراب	۱۱۱۷	۱۳۸۸/۴/۳۰
۵۴	اسفند ۶۳	عشایات بدر	امیر پورداراب	۱۵۸۷	۱۳۸۸/۴/۳۰
۵۵	فروردین ۶۴	پاسخ درخور	امیر پورداراب	۱۱۴۴	۱۳۸۸/۷/۳۰
۵۶	اردیبهشت ۶۴	تغییر مواضع قدرت	امیر پورداراب	۱۰۱۱	۱۳۸۸/۷/۳۰
۵۷	خرداد ۶۴	خرداد خونین	امیر فرهاد بهروزی	۱۴۴۶	۱۳۸۸/۷/۳۰
۵۸	تیر ۶۴	عشایات قادر	امیر فرهاد بهروزی	۱۳۵۰	۱۳۸۸/۷/۳۰
۵۹	مرداد ۶۴	عاشورا در هور	امیر نبی کریمی	۱۷۱۲	۱۳۸۸/۷/۳۰
۶۰	شهریور ۶۴	خمارک همچنان استوار و پابرجا	امیر نبی کریمی	۱۸۰۰	۱۳۸۸/۷/۳۰
۶۱	مهر ۶۴	دلبران دره‌ی دراز	امیر فرهاد بهروزی	۱۱۸۰	۱۳۸۹/۱/۳۰
۶۲	آبان ۶۴	جنگ و صلح تحمیلی	امیر فرهاد بهروزی	۱۰۸۹	۱۳۸۹/۱/۳۰
۶۳	آذر ۶۴	هویزه، سرفراز همیشه‌ی تاریخ	امیر نبی کریمی	۱۳۵۴	۱۳۸۹/۱/۳۰
۶۴	دی ۶۴	راهیان کربلا	امیر نبی کریمی	۱۵۳۵	۱۳۸۹/۱/۳۰
۶۵	بهمن ۶۴	والفجر ۸	امیر پورداراب	۱۶۵۳	۱۳۸۹/۱/۳۰
۶۶	اسفند ۶۴	والفجر ۹	امیر پورداراب	۱۲۳۵	۱۳۸۹/۱/۳۰
۶۷	فروردین ۶۵	لیبک یا امام	امیر احمد کریمی	۸۹۶	۱۳۸۹/۱۱/۷
۶۸	اردیبهشت ۶۵	رزم بی‌امان	امیر احمد کریمی	۱۳۵۶	۱۳۸۹/۲/۱۴
۶۹	خرداد ۶۵	ضریت قاطع	امیر احمد کریمی	۸۹۰	فرهاد ۸۹
۷۰	تیر ۶۵	آن روی سکه	امیر احمد کریمی	۷۸۱	آبان ۸۹
۷۱	مرداد ۶۵	نقطه‌ی عطف	امیر فرهمند زاده	۱۰۳۴	۱۳۸۷/۱۱/۷
۷۲	شهریور ۶۵	فرّ ماه	امیر فرهمند زاده	۱۱۲۷	۱۳۸۸/۱۲/۱۳
۷۳	مهر ۶۵	پیروان محمد	امیر فرهمند زاده	۸۰۸	۱۳۸۹/۸/۷

۷۴	آبان ۶۵	عروج ۸۸	امیر فرهمند زاده	۸۴۶	آبان ۸۹
۷۵	آذر ۶۵	عجز شیطان	امیر مصوری	۱۴۲۶	۱۳۸۹/۲/۸
۷۶	دی ۶۵	سرنوشت	امیر مصوری	۱۷۳۰	۱۳۸۹/۴/۱۶
۷۷	بهمن ۶۵	انهدام	امیر مصوری	۱۶۸۲	مرداد ۸۹
۷۸	اسفند ۶۵	نبرد حاج عمران	امیر مصوری	۱۰۴۶	آبان ۸۹
۷۹	فروردین ۶۶	در ساحل اروند	امیر فرهاد بهروزی	۱۲۴۴	۱۳۸۹/۸/۱۸
۸۰	اردیبهشت ۶۶	تکیه بر باد	امیر فرهاد بهروزی	۱۲۷۷	۱۳۸۹/۱۰/۲۸
۸۱	خرداد ۶۶	سلسله عملیات های نصر و فتح	امیر پورداراب	۱۰۴۸	۸۹ / ۸ / ۱۷
۸۲	نیر ۶۶	از حلبچه تا ماووت	امیر پورداراب	۱۲۳۸	۱۳۸۹/۱۰/۲۸
۸۳	مرداد ۶۶	شهادت طلبان	امیر نبی کریمی	۲۲۱۸	۸۹ / ۸ / ۱۸
۸۴	شهریور ۶۶	خلیج فارس	امیر نبی کریمی	۲۱۲۲	۱۳۸۹/۱۱/۲
۸۵	مهر ۶۶	تهدیدات آمریکا در خلیج فارس	امیر پورداراب	۱۲۶۵	۱۳۹۰/۲/۱۵
۸۶	آبان ۶۶	حضور گسترده	امیر پورداراب	۱۴۰۰	۱۳۹۰/۵/۱۵
۸۷	آذر ۶۶	تندرمای خلیج فارس	امیر فرهاد بهروزی	۱۴۰۶	۱۳۹۰/۲/۱۵
۸۸	دی ۶۶	افسانه ی پایداری	امیر بهروزی	۱۲۲۷	۱۳۹۰/۵/۱۱
۸۹	بهمن ۶۶	اعتراف متجاوز	امیر نبی کریمی	۱۵۶۵	۱۳۹۰/۲/۱۵
۹۰	اسفند ۶۶	اوج جنایت	امیر نبی کریمی	۱۶۲۲	۱۳۸۹/۱۲/۲۹
۹۱	فروردین ۶۷	دروماندگی دیکتاتور	امیر احمد کریمی	۹۶۳	۱۳۸۹/۱۲/۲۹
۹۲	اردیبهشت ۶۷	بیت المقدس ۶	امیر مصوری	۱۴۵۵	۱۳۸۹/۱۲/۱۹
۹۳	خرداد ۶۷	النازعات	امیر فرهمندزاده	۱۴۰۳	۱۳۸۹/۱۲/۲۹
۹۴	تیر ۶۷	اهرم های فشار	امیر احمد کریمی	۱۰۷۴	۱۳۹۰/۲/۲۱
۹۵	مرداد ۶۷	پیروزی نهایی (مرصاد)	امیر مصوری	۱۹۸۴	۱۳۹۰/۳/۱
۹۶	شهریور ۶۷	کارشکنی در اجرای قطعنامه ۵۹۸	امیر مسعود فرهمندزاده	۱۸۴۰	۱۳۹۰/۳/۱
۹۷	مهر ۶۷	دوران بازسازی و سازندگی	امیر احمد کریمی	۷۴۹	۱۳۹۰/۶/۲۳
۹۸	آبان ۶۷	تکرار تکبر	امیر احمد کریمی	۶۴۳	۱۳۹۰/۹/۸
۹۹	آذر ۶۷	فراراد ۵۹۸	امیر فرهمندزاده	۱۱۷۸	۱۳۹۰/۵/۲۵
۱۰۰	دی ۶۷	فروپاشی کمونیسم	امیر فرهمندزاده	۱۰۴۵	۱۳۹۰/۹/۱

۱۰۱	بهمن ۶۷	تثبیت انقلاب	امیر مصوری	۱۰۳۴	۱۳۹۰/۵/۲۶
۱۰۲	اسفند ۶۷	قطعه‌نامه‌ی برف‌چام	امیر مصوری	۹۳۱	۱۳۹۰/۸/۲۹
جمع کل صفحات مجموعه تاریخ دفاع مقدس .			۱۰۹۸۹۵		

بدون شک تداوم این تلاش مستمر و حرکت تاریخی و ملی که در نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران جامه‌ی عمل به خود پوشید، جز با تدابیر بخردانه و حمایت‌های بی‌درین فرماندهان محترم نیروی زمینی ارتش و هیئت رئیسه‌ی محترم آن در بدو این حرکت و استمرار آن تا این لحظه امیران ناصر محمدی‌فر، محمدحسین دادرس، سیدناصر حسینی، محمدعلی آرمان‌فر، زین‌العابدین مرادی، علی حسین‌پور و فرماندهی و هیئت رئیسه‌ی محترم نزاجا در زمان چاپ این اثر، امیران احمدرضا پوردستان، کیومرث حیدری و علی آراسه و انگیزه‌ی بلند محققان ارجمند در تدوین تاریخ دفاع مقدس میسر نمی‌گردد.

نقش مرکز اسناد انقلاب اسلامی، سازمان عقیدتی-سیاسی ارتش و بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس، از حیث در اختیار قرار دادن اسناد و مدارک موجود خود به‌صورت کاملاً آزاد بسیار حائز اهمیت است. از معاونت محترم انتشارات و معاونت محترم اطلاع‌رسانی مرکز اسناد انقلاب اسلامی نیز که با درک عمیق از اهمیت جمع‌آوری و تدوین تاریخ بکر جنگ تحمیلی، چاپ و انتشار این مجموعه را عهده‌دار شدند، صمیمانه قدردانی می‌کنیم.

نیروی زمینی ارتش جمهوری اسلامی ایران

سازمان ایثارگران نزاجا

مرکز پژوهش‌های دفاع مقدس نزاجا